

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

Кафедра географії та геоекології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

доц. Семенюк Л.Л.



«27» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ**

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка  
(шифр і назва напрямку підготовки)

РВО перший (бакалаврський)

ОПП *«Середня освіта (Географія та Мова і література (англійська))*  
(шифр і назва спеціальності)

факультет природничо-географічний

2021 – 2022 навчальний рік

Робоча програма «Регіональна економічна і соціальна географія» для студентів за напрямом підготовки/спеціальність «Середня освіта (Географія та Мова і література (англійська))

Розробник: кандидат географічних наук, доцент, старший викладач Зарубіна А.В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри географії та геоекології

Протокол від «27» серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

\_\_\_\_\_   
(підпис)

\_\_\_\_\_ (Семенюк Л.Л.)  
(прізвище та ініціали)

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання*
Кількість кредитів ЄКТС – 9,5 Заочна форма —	Галузь знань <b>01</b> <b>Освіта/Педагогіка</b>	Нормативна	
Блоків – 4	Напрямок підготовки/ спеціальність:  <b><u>«Середня освіта</u></b> <b><u>(Географія та</u></b> <b><u>Мова і література</u></b> <b><u>(англійська)</u></b>	<b>Рік підготовки</b>	
Розділів – 4		3-4-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		<b>Семестр</b>	
		6-8 й	
Загальна кількість годин – 285		<b>Вид контролю:</b>	
		6,7 залік 8 екзамен	
		<b>Лекції</b>	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: 4 години	Рівень вищої освіти: <b>перший</b> <b>(бакалаврський)</b>	80 год.	
		<b>Практичні, семінарські:</b>	
		54 год.	
		<b>Лабораторні:</b>	
		<b>Самостійна робота:</b>	
		151 год.	
		<b>Індивідуальні завдання:</b>	
год.			
<b>Консультації:</b>			

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**2. 1. Мета курсу** “Регіональна економічна і соціальна географія” – сформувати цілісний просторово-часовий погляд у студентів на сучасні соціально-економічні та політичні процеси в різних країнах і регіонах світу, набуття чітких знань та навичок у складанні їх комплексної соціо-економіко-географічної характеристики.

**2. 2. Завдання курсу** “Регіональна економічна і соціальна географія”:

- характеристика динаміки, тенденцій, закономірностей та перспектив розвитку соціальних, економічних та політичних процесів у регіонах світу;
- вміння давати комплексну суспільно-географічну характеристику зарубіжних країн світу за регіонально-континентальним принципом, зокрема, аналізувати природно-ресурсний потенціал, населення, галузеву та територіальну структуру господарства, зовнішньоекономічні зв'язки зарубіжних країн;
- характеристика особливостей розміщення продуктивних сил у межах окремих регіонів, умов та

особливостей їх розвитку;

- визначення особливостей просторової організації суспільства країн світу;
- аналіз особливостей транспортної мережі країн світу;
- вміння давати комплексні суспільно-географічні порівняння різних країн та регіонів світу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані наступні *компетентності*:

**ЗК4** – здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, набувати соціальні навички (soft skills), спеціалізовані концептуальні знання в процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, усвідомлення можливості навчання впродовж життя.

**ЗК9** – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

**ФК1** – здатність демонструвати знання теоретико-методологічних основ та історії розвитку географічної науки, використовувати поняттєво-термінологічний апарат, концепції, парадигми, теорії географії для характеристики географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному).

**ФК2** – здатність застосовувати базові знання з природничих наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних ресурсів та природокористування, природних комплексів.

**ФК3** – здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі, опрацьовувати різні джерела географічної інформації, ефективно та вільно передавати географічні ідеї, принципи та теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій.

**ФК9** – здатність проектувати і складати різноманітні тематичні карти, аналізувати інформацію за географічними картами, атласами та іншими картографічними творами, використовувати ГІС-технології в обсязі, необхідному для роботи вчителя географії та вирішення задач, пов'язаних із просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС.

**ФК10** – здатність до системного географічного мислення, критичного сприйняття інформації, розуміння та пояснення основних фізико-географічних та суспільно-географічних процесів, що відбуваються у географічному просторі на різних просторових та часових рівнях його організації, уміння встановлювати географічні закономірності та причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства.

**ФК13** – здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, населення, культури та релігій, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах.

#### **Програмні результати навчання:**

**ПРН1** – знає та розуміє теоретико-методологічні основи та історію розвитку географічної науки, зокрема, понятійно-термінологічний апарат, концепції, парадигми, теорії географії, географічну номенклатуру;

**ПРН2** – описує основні механізми функціонування природних комплексів, суть територіальної організації суспільства, окремих їх компонентів, класифікує зв'язки та залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них;

**ПРН5** – знає та розуміє закономірності територіальної організації суспільного виробництва, населення, культури та релігій, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах.

**ПРН6** – володіє базовими знаннями з дисциплін суспільно-гуманітарної підготовки, оцінює

і прогнозує політичні, економічні, соціальні, культурні процеси та явища.

ПРН7 – застосовує базові знання з природничих наук, поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних комплексів; орієнтується у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі; опрацьовує різні джерела географічної інформації; вільно передає географічні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій;

ПРН8 – географічно мислить, критично сприймає інформацію; пояснює основні фізико-географічні та суспільно-географічні процеси, що відбуваються у географічному просторі на різних просторових та часових рівнях його організації; встановлює географічні закономірності та причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства;

ПРН9 – встановлює закономірності територіальної організації суспільного виробництва та населення, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах;

ПРН10 – складає різноманітні тематичні карти, застосовуючи різні графічні прийоми, аналізує інформацію за географічними картами, атласами та іншими картографічними творами; застосовує ГІС-технології в обсязі, необхідному для роботи вчителя географії та для вирішення задач, пов'язаних з просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС.

### **3. Програма навчальної дисципліни**

**Вступ.** Об'єкт і предмет, основні завдання навчальної дисципліни. Регіони світу (за класифікацією ООН). Глобалізація як провідна тенденція розвитку сучасного світу. Пізнавальна та конструктивна роль країнознавства у сучасному світі.

Джерела знань про регіони та країни світу. Сучасна політична карта світу та окремих регіонів. Головні об'єкти політичної карти.

#### **Розділ 1. Суспільно-географічна характеристика країн Європи (6 семестр)**

##### **Тема 1.. Загальна характеристика Європи**

Особливості економіко-географічного положення Європи. Склад регіону. Сучасна політична карта Європи. Форми державного правління і територіального устрою країн Європи. Прояви сепаратизму. Типи країн Європи за рівнем економічного розвитку. Інтеграційні процеси. Міжнародні організації в Європі: Європейський Союз, Рада Європи. Країни Шенгенської зони. Роль НАТО у загальноєвропейській системі безпеки. Природні умови і ресурси регіону.

Населення Європи: демографічні процеси, природний та механічний рух. Демографічна політика. Структура населення регіону. Українська діаспора у країнах Європи. Урбанізація, субурбанізація, рурбанізація, джентрифікація. Світові міста в Європі, міські агломерації, мегаполіси.

Особливості економіки країн Європи. Первинний сектор економіки. Добувна промисловість: основні райони видобування палива, рудної та нерудної сировини. Сільське господарство. Лісове господарство.

Вторинний сектор економіки. Переробна промисловість. Основні регіони промисловості. Реіндустріалізація.

Третинний сектор економіки. Сфера послуг. Найважливіші міжнародні транспортні коридори та вузли. Зв'язки України з країнами Європи.

##### **Тема 2. Країни Західної Європи.**

*Німеччина.* Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у

міжнародному поділі праці (МГПП). Система розселення і роль федеральних земель в її розвитку.

Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складники третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Німеччиною.

*Франція.* Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Франкофонія.

Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складники третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Францією.

### **Тема 3. Країни Північної Європи.**

Загальна характеристика регіону. Особливості економічної системи країн Скандинавського півострова. Поняття “шведський соціалізм”.

*Велика Британія.* Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Співдружність націй.

Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Великою Британією.

### **Тема 4. Країни Південної Європи.**

Загальна характеристика регіону.

*Італія.* Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Спеціалізація аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Італією.

### **Тема 5. Країни Східної Європи.**

Загальна характеристика регіону. *Польща.* Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення. Прискорений розвиток третинного сектору, сучасна транспортна система країни. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Спеціалізація аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Польщею.

*Росія.* Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Національний склад населення. Українська діаспора в Росії. Система розселення. Роль Москви у контролі та перерозподілі економічних ресурсів країни. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Спеціалізація сільського господарства. Особливості розвитку третинного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки.

## **РОЗДІЛ 2 Суспільно-географічна характеристика країн Азії (7 семестр)**

### **Тема 1. Загальна характеристика Азії**

Особливості економіко-географічного положення Азії. Склад регіону. Сучасна політична карта Азії. Форми державного правління і територіального устрою країн Азії. Типи країн Азії за рівнем економічного розвитку. Міжнародні організації в Азії: АСЕАН, Ліга арабських держав. Райони збройних конфліктів та проявів тероризму.

Природні умови і ресурси регіону. Населення Азії. Урбанізаційні процеси. Світові міста,

міські агломерації в Азії, мегаполіси Японії та Китаю. Працересурсний потенціал.

Особливості економіки країн Азії. Первинний сектор економіки. Добувна промисловість. Сільське і лісове господарство.

Вторинний сектор економіки. Основні промислові осередки і регіони. Третинний сектор економіки. Найважливіші міжнародні транспортні коридори та вузли.

Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Азії та особливості їх участі у міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Азії.

**Тема 2. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Західної Азії** Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південно-Західної Азії. Рекреація і туризм. Туреччина: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

**Тема 2. Суспільно-географічна характеристика країн Центральної Азії** . Економіко-географічна характеристика Азії. Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн. Рекреація і туризм. Казахстан: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Промисловість та її галузі. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

**Тема 3. Суспільно-географічна характеристика країн Східної Азії**

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн регіону.

*Японія.* Місце країни у світі та Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення.

Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складники третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Традиції і технології у сільському господарстві. Транспортна система країни. Характерні риси просторової організації господарства: Тихоокеанський промисловий район, мережа технопарків і технополісів. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Японією.

*Китай.* Місце країни у світі та Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення.

Експортна орієнтація економіки. Особливості розвитку і розміщення виробництв первинної і вторинної сфери. Домінуючі складові третинного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Спеціальні економічні зони. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Китаєм.

**Тема 4. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Азії** Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південно-Східної Азії. Рекреація і туризм. Індонезія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

### **Тема 5. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Азії**

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південної Азії. Рекреація і туризм. Індія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

*Індія.* Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Система розселення.

Особливості структури економіки країни, що розвивається. Спеціалізація сільського господарства. Видобування мінеральних ресурсів. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості розвитку третинного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Індією.

### **Тема 6. Суспільно-географічна характеристика Австралійського Союзу**

Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Українська діаспора в Австралії.

Особливості сучасного розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Географія вторинного та третинного секторів господарства. Характерні риси просторової організації виробництва товарів та послуг. Зовнішні економічні зв'язки, міжнародні зв'язки України з Австралією.

### **Тема 7. Суспільно-географічна характеристика Нової Зеландії та Океанії**

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння та формування політичної карти Нової Зеландії та Океанії. Поділ Океанії на Меланезію, Полінезію та Мікронезію. Форма державного правління й державного устрою країн регіону. Політико- й економіко-географічне положення Нової Зеландії та Океанії, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал регіону та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Динаміка, структура, характер розселення населення Нової Зеландії та Океанії. Демографічні, соціальні, культурні процеси. Проблеми урбанізації. Корінне населення регіону. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Нової Зеландії та Океанії. Місце Нової Зеландії та Океанії в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Нової Зеландії та Океанії. Загальна характеристика сільського господарства Нової Зеландії та Океанії. Транспорт і сфера послуг регіону. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності Нової Зеландії та Океанії. Порівняльна суспільно-географічна характеристика окремих країн регіону. Проблеми і перспективи розвитку Нової Зеландії та Океанії.

## **8 семестр**

### **РОЗДІЛ 3. Загальна характеристика Америки**

Особливості географічного положення Америки. Склад регіону. Сучасна політична карта Америки. Форми державного правління і територіального устрою країн, типи країн за рівнем економічного розвитку. Міжнародні організації НАФТА, Меркосур, НАТО.

Природні умови і ресурси регіону. Населення Америки. Урбанізаційні процеси. Система розселення.

Особливості економіки країн Америки. Роль американських ТНК в економіці регіону. Первинний сектор економіки. Сільське господарство: вплив природних, історичних чинників та глобалізації на спеціалізацію. Лісове господарство. Вторинний сектор економіки. Основні осередки промисловості в регіоні.

Третинний сектор економіки. Найважливіші міжнародні транспортні магістралі, вузли.



Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Америки. Особливості їх участі в міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Америки.

### **Тема 1. Суспільно-географічна характеристика США**

*США.* Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Українська діаспора США.

Особливості сучасного постіндустріального розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Промислові виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості аграрного сектору. Характерні риси просторової організації господарства. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України зі США.

Внутрішні відмінності, природна і культурна спадщина. Північ. Мегаполіс Босваш. Нова Англія – класичний приклад старопромислового району. Комплексна характеристика Великого Нью-Йорка. Вашингтон. Приозер'я. Чикаго. Північно-Західний центр. Південь. Гірські штати. Каліфорнія. Агломерації Лос-Анджелеса і Сан-Франциско. Північний Захід. Аляска. Гавайї. Англо-Америка як культурний регіон.

### **Тема 3. Суспільно-географічна характеристика Канади**

Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Українська діаспора в Канаді. Особливості сучасного розвитку країни. Домінуючі складові третинного сектору. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Характерні риси просторової організації. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Канадою. Внутрішні відмінності. Провінції Онтаріо і Квебек. Степові провінції. Британська Колумбія. Канадська північ. Природна і культурна спадщина. Проблеми і перспективи розвитку Канади.

## **РОЗДІЛ 4**

### **Суспільно-географічна характеристика країн Латинської Америки**

#### **Тема 1. Суспільно-географічна характеристика Латинської Америки**

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння та формування політичної карти Латинської Америки. Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне та геополітичне положення, їх оцінка. «Сусідство» з США. Склад регіону. Сучасна політична карта регіону. Особливості історичного, культурного, соціально-економічного розвитку. Природно-ресурсний потенціал, його оцінка. Населення: чисельність та його динаміка, демографічна ситуація, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Рівень урбанізації, міста-гіганти. Сільське розселення, спосіб та умови життя. Українці в Аргентині, Бразилії та Уругваї. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Латинської Америки. Місце регіону в міжнародному поділі праці. Аграрно-сировинна спеціалізація. «Нові індустріальні країни». Галузева й територіальна структура промисловості Латинської Америки. Експортні галузі добувної промисловості. Гірничопромислові райони. Старі та нові галузі обробної промисловості, райони їх концентрації. Загальна характеристика сільського господарства регіону. Споживчі культури. Плантаційні культури. Тваринництво. Транспорт: його розвиток і особливості. Структура транспортної системи і характеристика видів транспорту. Трансконтинентальні шляхи. Панамський канал. Сфера послуг регіону. Природна і культурна спадщина. Рекреація і туризм. Зовнішньоекономічні зв'язки.

#### **Тема 2. Суспільно-географічна характеристика Бразилії**

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння Бразилії. Форма державного правління й державного устрою країни. Адміністративно-територіальний поділ держави. Політико- й економіко-географічне положення Бразилії, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Чисельність, динаміка, демографічна ситуація, структура, характер розселення населення Бразилії. Особливості

економічного розвитку й загальна характеристика господарства Бразилії. Місце в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Бразилії. Головні промислові центри. Загальна характеристика сільського господарства, головні галузі та особливості їх розміщення. Транспорт: його розвиток та особливості. Структура транспортної системи і характеристика основних видів транспорту. Сфера послуг країни. Рекреація і туризм. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності.

### Розділ 5. Суспільно-географічна характеристика країн Африканського регіону

**Тема 1. Загальна характеристика Африки.** Особливості географічного положення Африки. Склад регіону. Сучасна політична карта Африки. Форми державного правління і територіального устрою країн, типи країн за рівнем економічного розвитку. Райони збройних конфліктів, проявів тероризму. Природні умови і ресурси регіону. Населення Африки. Урбанізаційні процеси. Система розселення.

Особливості економіки країн Африки. Первинний сектор економіки. Сільське господарство. Лісове господарство. Добувна промисловість. Вторинний сектор економіки. Особливості розміщення промислових центрів у регіоні. Третинний сектор економіки: особливості становлення і закономірності розміщення. Найважливіші міжнародні транспортні магістралі, вузли. Туристичні райони.

Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Африки. Особливості їх участі в міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Африки.

### Тема 2. Країни Африки

*Єгипет.* Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості структури економіки країни, що розвивається. Види діяльності, що визначають міжнародну спеціалізацію країни: транспорт, туризм, видобування мінеральних ресурсів, сільське господарство. Характерні риси просторової організації економіки. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з Єгиптом.

*ПАР.* Місце країни у світі та регіоні. Основні чинники, що визначають місце країни в міжнародному поділі праці. Система розселення. Особливості структури економіки. Виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни. Особливості розвитку третинного сектору економіки. Характерні риси просторової організації економіки. Зовнішні економічні зв'язки. Міжнародні зв'язки України з ПАР.

## 4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма (7-8 семестр)						
	Усього	у тому числі						Усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд.	Консультації	СРС		л	п	лаб.	інд.	Консультації	СРС

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
<b>Блок1</b>													
<b>Розділ 1. Суспільно-географічна характеристика країн Європи (6 семестр)</b>													
Вступ	15	4	4				7						
Тема 1. Загальний огляд Європи													
Тема 2. Суспільно-географічна характеристика Німеччини	15	4	4				7						
Тема 3. Суспільно-географічна характеристика Франції	15	4	4				7						
Тема 4. Суспільно-географічна характеристика Північної Європи. Огляд Великої Британії	15	4	4				7						
Тема 5. Суспільно-географічна характеристика Італії.	13	4	2				7						
Тема 6. Суспільно-географічна характеристика Східної Європи. Польща	15	4	4				7						
Тема 7. Суспільно-географічна характеристика Російської Федерації	12	4	2				6						
Разом за розділом 1	<b>100</b>	28	24				48						
<b>Розділ 2. Суспільно-географічна характеристика країн Азії (7 семестр)</b>													
<b>Тема 1.</b> Загальний огляд Азії.		4	2				10						
<b>Тема 2.</b> Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Західної Азії	18	4	2				10						
<b>Тема 3.</b> Суспільно-географічна характеристика Центральної Азії	14	4	2				8						
<b>Тема 4.</b> Суспільно-географічна характеристика країн Східної Азії. Японія	20	4	2				10						

Тема 5. Суспільно-географічна характеристика Китаю	22	4	2				12							
Тема 6. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Азії	16	2	2				8							
Тема 7. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Азії. Індія	18	4	2				10							
Тема 8. Суспільно-географічні особливості Австралії, Нової Зеландії та Океанії	16	4	2				10							
Разом за розділом 2	<b>125</b>	36	16				73							
<b>8 семестр</b>														
Тема 1. Загальний огляд Американського регіону	8	1	2				3							
Тема 2. Суспільно-географічна характеристика США	11	2	4				3							
Тема 3. Суспільно-географічна характеристика Канади	9	2	2				4							
Тема 4. Суспільно-географічна характеристика Латинської Америки	9	2	2				3							
Тема 5. Суспільно-географічна характеристика Бразилії	9		2				4							
Тема 6. Загальна характеристика Африканського регіону	8	2	2				3							
Тема 7. Суспільно-географічна характеристика країн Африки Єгипту та ПАР			2				2							
Разом за розділом 3	<b>60</b>	16	14				30							
<b>Всього годин</b>	<b>285</b>	80	54				151							

**5. Темі лекцій  
6 семестр**

№	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна суспільно-географічна характеристика Європи	4

<b>2</b>	Суспільно-географічна характеристика Німеччини	<b>4</b>
<b>3</b>	Суспільно-географічна характеристика Франції	<b>4</b>
<b>4</b>	Суспільно-географічна характеристика Північної Європи. Огляд Великої Британії	<b>4</b>
<b>5</b>	Суспільно-географічна характеристика Італії.	<b>4</b>
<b>6</b>	Суспільно-географічна характеристика Східної Європи. Польща	<b>4</b>
<b>7</b>	Суспільно-географічна характеристика Російської Федерації	<b>4</b>
	<b>Всього</b>	<b>28</b>

### 7 семестр

<b>№</b>	<b>Назва теми</b>	<b>Кількість годин</b>
<b>1</b>	Загальний огляд Азії	<b>6</b>
<b>2</b>	Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Західної Азії	<b>4</b>
<b>3</b>	Суспільно-географічна характеристика Центральної Азії	<b>4</b>
<b>4</b>	Суспільно-географічна характеристика країн Східної Азії. Японія	<b>4</b>
<b>5</b>	Суспільно-географічна характеристика Китаю	<b>4</b>
<b>6</b>	Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Азії	<b>4</b>
<b>7</b>	Суспільно-географічна характеристика країн Південної Азії. Індія	<b>4</b>
<b>8</b>	Суспільно-географічні особливості Австралії, Нової Зеландії та Океанії	<b>6</b>
	<b>Всього</b>	<b>36</b>

### 8 семестр

<b>№</b>	<b>Назва теми</b>	<b>Кількість годин</b>
<b>1</b>	Загальний огляд Американського регіону	<b>2</b>
<b>2</b>	Суспільно-географічна характеристика США	<b>4</b>
<b>3</b>	Суспільно-географічна характеристика Канади	<b>2</b>
<b>4</b>	Суспільно-географічна характеристика Латинської Америки	<b>2</b>
<b>5</b>	Суспільно-географічна характеристика Бразилії	<b>2</b>
<b>6</b>	Загальна характеристика Африканського регіону	<b>2</b>
<b>7</b>	Суспільно-географічна характеристика країн Африки Єгипту та ПАР	<b>2</b>
	<b>Всього</b>	<b>16</b>

## 6. Теми практичних занять (стаціонар)

### 6 семестр

<b>№</b>	<b>Назва теми</b>	<b>Кількість годин</b>
<b>1</b>	Суспільно-географічні особливості Європейського регіону	<b>4</b>
<b>2</b>	Суспільно-географічна характеристика Німеччини	<b>4</b>
<b>3</b>	Суспільно-географічна характеристика Франції	<b>4</b>

<b>4</b>	Суспільно-географічна характеристика Великої Британії	4
<b>5</b>	Суспільно-географічна характеристика країн Південної Європи. Італія	2
<b>6</b>	Суспільно-географічні особливості країн Східної Європи	4
<b>7</b>	Суспільно-географічні особливості рф	2
	<b>Всього</b>	<b>24</b>

### 7 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<b>Суспільно-географічна характеристика країн Азії</b>		
1	Загальна суспільно-географічна характеристика Азійського регіону	2
2	Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Західної Азії	2
3	Суспільно-географічна характеристика країн Центральної Азії	2
4	Суспільно-географічна характеристика Японії	2
5	Суспільно-географічна характеристика Китаю	2
6	Суспільно-географічна характеристика Індії	2
7	Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Азії	2
8	Комплексна суспільно-географічна характеристика Австралії, Нової Зеландії та Океанії	2
	<b>Всього</b>	<b>16</b>

### 8 семестр, стаціонар

<b>Суспільно-географічна характеристика країн Англо-Америки</b>		
1	Загальна характеристика країн регіону	2
2	Суспільно-географічна характеристика США	4
3	Суспільно-географічна характеристика Канади	2
<b>Суспільно-географічна характеристика країн Латиноамериканського регіону</b>		
4	Загальна характеристика країн регіону	2
5	Суспільно-географічна характеристика Бразилії	2
6	Суспільно-географічна характеристика Африканського регіону	2
	<b>Разом</b>	<b>14</b>

### 8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<b>Суспільно-географічна характеристика Європейського регіону</b>		
1	Характеристика основних міжнародних організацій та	5

	інтеграційних об'єднань в межах Європи	
2	Характеристика країн Балканського півострова	5
3	Історико-географічні риси формування економіки країн Балканського півострова	5
4	Загальна характеристика країн Скандинавського півострова	5
5	Загальна характеристика малих високо розвинутих країн Європейського регіону	5
6	Загальна характеристика Білорусі	5
7	Загальна характеристика Молдови	5
8	Проблеми та перспективи розвитку ЄС	5
<b>Суспільно-географічна характеристика країн Африки</b>		
1	Суспільно-географічна характеристика країн Північної Африки	5
2	Суспільно-географічна характеристика країн Центральної Африки	5
3	Суспільно-географічна характеристика країн Східної Африки	5
4	Історико-географічні риси освоєння регіону	5
5	Суспільно-географічна характеристика країн Західної Африки	5
6	Суспільно-географічна характеристика країн Південної Африки	5
7	Сучасні проблеми розвитку країн регіону	5
8	Демографічні особливості країн регіону	5
9	Інтеграційні процеси в регіоні	5
10	Перспективні напрямки розвитку країн регіону	5
<b>Суспільно-географічна характеристика країн Азії</b>		
11	Особливості релігійного туризму в Азійському регіоні	5
12	Рекреація і туризм Близького Сходу	5
13	Зовнішньоекономічні зв'язки країн Південної Азії	5
14	Суспільно-географічна характеристика Узбекистану	5
15	Суспільно-географічна характеристика Туркменістану	3
16	Суспільно-географічна характеристика Монголії	5
17	Суспільно-географічна характеристика Індонезії	3
18	Суспільно-географічна характеристика Саудівської Аравії	5
19	Суспільно-географічна характеристика В'єтнаму	5
20	Суспільно-географічна характеристика Ізраїлю	3
21	Суспільно-географічна характеристика Тайваню	5
22	Особливості економічного розвитку Гонконгу	3
23	Особливості економічного розвитку Сінгапуру	3
24	Суспільно-географічна характеристика Оману, Ємену	3
<b>Суспільно-географічна характеристика країн Американського регіону</b>		
25	Суспільно-географічна характеристика Мексики	3
26	Суспільно-географічна характеристика Ла-Платських країн	3
27	Суспільно-географічна характеристика Андських країн	4
28	Історико-географічні риси країн Латиноамериканського регіону	4
29	Суспільно-географічна характеристика країн Центральної Америки і Вест-Індії	4

30	Інтеграційні процеси в країнах регіону	4
	Разом	151

## 9. Індивідуальні завдання

Не передбачені

## 10. Методи навчання

Основні **форми організації навчання** при вивченні дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія»:

1. аудиторні заняття (лекції, практичні заняття);
2. самостійна робота студентів;
3. консультації.

*За джерелом знань:*

- *словесні:* розповідь, пояснення, лекція, бесіда, диспут, дискусія;
- *наочні:* ілюстрація, демонстрація;

- *практичні:* практичні роботи, самостійна робота студентів з різними джерелами інформації, складання конспектів (тез), робота з картою, робота зі статистичними матеріалами, підготовка доповідей, повідомлень, презентацій, встановлення причинно-наслідкових зв'язків та географічних закономірностей, прогнозування тощо.

*За характером навчально-пізнавальної діяльності студентів:* пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, частково-пошуковий, пошуковий, дослідницький.

*За логікою пізнання:* аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, систематизація, класифікація, абстрагування.

*Дистанційні методи навчання:* метод індивідуалізованого навчання, навчання з освітніми ресурсами (освітні платформи Google Classroom, Classtime), телекомунікаційні методи (Zoom-конференції, робота у Viber-групах).

## 11. Методи контролю

*Підсумкове:* залік, екзамен.

*Поточне:* фронтальне та індивідуальне усне опитування, письмове опитування, тестування, географічні номенклатурні та термінологічні диктанти, перевірка практичних робіт, перевірка конспектів (тез), перевірка виконання самостійної роботи, повідомлень, мультимедійних презентацій, контрольна робота тощо

При **поточному** контролі *оцінці підлягають:* рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; результати виконання і захисту практичних робіт, експрес-контролю у формі тестів тощо.

- *Критеріями оцінки є:*

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, цілісність, системність відповіді, культура мови;
- самостійність суджень студента і творчість мислення, його теоретичний рівень;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні узагальнення, уміння робити порівняльний аналіз;
- виконання письмових завдань;
- логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми курсу на практичному занятті (або письмова робота) – **4 бали**.

**Критерії оцінювання усної відповіді:**

**3,5 – 4 б** - студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить



посилання на потрібну літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.

**2,5-3 б** - студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.

**1,5-2 б** - студент засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок.

**0,5-1 б** - студент невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок.

#### **Критерії оцінювання виконання практичних завдань:**

**3 бали** - При виконанні практичних завдань студент продемонстрував високий рівень оволодіння вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. До кожного завдання наявні висновки та узагальнення. Студент застосував творчий підхід до виконання завдань. Картографічні матеріали оформлені правильно, виконані якісно та охайно. У практичній роботі відсутні орфографічні, граматичні, стилістичні чи мовленнєві помилки.

**2 бали** - При виконанні практичних завдань студент продемонстрував вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Наявні висновки до кожного завдання, але у деяких висновках недостатня доказова база. Картографічні матеріали оформлені правильно, виконані якісно та охайно. У практичній роботі присутні окремі стилістичні помилки.

**1 бал** – у практичному завданні відсутні висновки до окремих завдань або більшість висновків помилкові. Картографічні матеріали оформлені з помилками, виконані не якісно та неохайно. У роботі наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

#### **Критерії оцінювання самостійної роботи студента**

Максимальна кількість балів за всі завдання для самостійної роботи – **20 балів**.

**20 б.** ставиться у випадку, коли студент повністю і якісно виконав всі завдання для самостійної роботи. Демонструє досконале знання та розуміння теоретичного матеріалу тем, що виноситься на самостійне опрацювання. Вільно оперує різноманітними класифікаціями, підходами тощо. Наявні посилання на декілька джерел інформації. Відповідь на поставлені запитання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, прикладами, висновками. Виклад матеріалу має логічний, доказовий і послідовний характер. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Аналізує різні підходи до трактування тієї чи іншої проблеми. Вільно висловлює свою позицію з проблемних питань та аргументує її. Демонструє творчий підхід до виконання завдань. Володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці не тільки в знайомих, але й в нових ситуаціях. Володіє високою грамотністю викладу матеріалу, культурою мовлення. У відповіді відсутні орфографічні, граматичні, стилістичні чи мовленнєві помилки.

**15 б.** ставиться, коли студент виконав всі завдання для самостійної роботи, при цьому 2/3 завдань виконано якісно. Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Виклад матеріалу структурований, логічний, але дещо порушена послідовність викладу. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Але у відповіді недостатня доказова база, мало прикладів, нечітко прослідковується зв'язок теорії з практикою. При відповіді на проблемні питання студент висловлює свою позицію, але недостатньо її аргументує. Вільно оперує знаннями, застосовує їх в знайомій та новій ситуації. Присутні окремі стилістичні помилки.

**10 б.** ставиться, коли студент якісно виконав 1/2 завдань. Демонструє вкрай поверхові знання з тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформацію в повному обсязі. Оперує лише окремими фразами. Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та

стилістичні помилки.

**5 б.** ставиться, коли студент виконав лише 1/3 завдань та демонструє має вкрай поверхові знання з тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформацію в повному обсязі. Оперує лише окремими фразами. Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

**2 б.** ставиться, коли студент виконав лише 1/4 завдань та демонструє має вкрай поверхові знання з тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформацію в повному обсязі. Оперує лише окремими фразами. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

Крім того студенти мають змогу отримати **1 б.** за доповнення.

### **Критерії оцінювання виконання завдань підсумкової контрольної роботи**

**4 бали** ставиться у випадку, коли студент у відповіді на питання продемонстрував досконале знання та розуміння понятійно-термінологічного апарату РЕСГ та теоретичного матеріалу з тієї чи іншої теми; вільне оперування різноманітними класифікаціями, підходами тощо. Відповідь на поставлене запитання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, прикладами, висновками. Виклад матеріалу має логічний, доказовий і послідовний характер. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Вільно висловлює свою позицію з проблемних питань та аргументує її. Демонструє творчий підхід до виконання завдань, глибоке розуміння причинно-наслідкових зв'язків та суспільно-географічних закономірностей. Володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці не тільки в знайомих, але й в нових ситуаціях. Володіє високою грамотністю викладу матеріалу. У відповіді відсутні орфографічні, граматичні чи стилістичні помилки.

**3 бали** ставиться, коли відповідь на питання правильна і майже повна, судження студента з питання мають усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. У відповіді висвітлюється зміст окремих класифікацій, підходів тощо. Виклад матеріалу структурований, логічний, але дещо порушена послідовність викладу. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Студент висвітлює причинно-наслідкові зв'язки та суспільно-географічні закономірності, але у відповіді недостатня доказова база, мало прикладів, нечітко прослідковується зв'язок теорії з практикою. При відповіді на проблемні питання студент висловлює свою позицію, але недостатньо її аргументує. Матеріал викладено правильною мовою, без орфографічних та граматичних помилок, але присутні окремі стилістичні помилки.

**2 бали** ставиться, коли відповідь на запитання неповна, частково помилкова та фрагментарна. Студент не має системних знань з даного питання, не повною мірою володіє понятійно-термінологічним апаратом РЕСГ. Студент висвітлює лише один підхід до тієї чи іншої проблематики, висвітлює окрему класифікацію тощо. Виклад матеріалу не структурований, часто порушується послідовність та логіка викладу. Студент лише називає приклади причинно-наслідкових зв'язків та суспільно-географічних закономірностей, але не розкриває їх суть. У відповіді відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь позбавлена творчого підходу і має формальний характер. Студент використовує знання в знайомій ситуації, але не може застосувати їх в новій ситуації. У відповіді наявні окремі граматичні, фактичні чи стилістичні помилки.

**1 бал** ставиться, коли у відповіді на питання студент демонструє вкрай поверхові знання з теми. Відповідь неповна та частково помилкова. Студент оперує лише окремими фразами. Понятійно-термінологічний апарат РЕСГ несформований. Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти, часто помилкові. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Відсутні згадування про причинно-наслідкові зв'язки та суспільно-географічні закономірності. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні

грубі фактичні, теоретичні, стилістичні або граматичні помилки.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі – роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, а також були учасниками олімпіад, конкурсів, тощо можуть присуджуватися додаткові бали. Студент **не допускається** до складання іспиту, якщо кількість балів, одержаних за змістові модулі (поточний контроль) впродовж семестру разом з максимально можливою кількістю балів, набраних на іспиті (заліку), в сумі не перевищуватиме **59** балів, а також якщо студент немає жодної оцінки з поточного контролю.

### **Розподіл балів, які отримують студенти**

#### **Приклад для заліку**

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Розділ/змістовий модуль 1					Розділ/змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
<b>50</b>					<b>50</b>				

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

**Приклад розподілу балів з підсумковою формою контролю екзамен**

<b>Поточне тестування та самостійна робота</b>											<b>Контрольна робота</b>	<b>Підсумковий контроль (екзамен)</b>	<b>Сума</b>
7 семестр							8 семестр						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		10	
<b>25</b>							<b>25</b>						

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

### Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
<b>90-100</b>	<b>A</b>	відмінно	зараховано
<b>82-89</b>	<b>B</b>	добре	
<b>74-81</b>	<b>C</b>		
<b>64-73</b>	<b>D</b>	задовільно	
<b>60-63</b>	<b>E</b>		
<b>35-59</b>	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
<b>1-34</b>	<b>F</b>	незадовільно	не зараховано

### 13. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія».
2. Силабус з навчальної дисципліни.

### 14. Рекомендована література

#### Основна:

1. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн : Навчальний посібник / В. В. Безуглий. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 704 с.
2. Безуглий В. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу : Навчальний посібник / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. – 2-ге вид., доп., перероб. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 688 с.
3. Економіка зарубіжних країн : Навчальний посібник для вузів / А. П. Голиков, О. Г. Дейнека, Л. О. Позднякова, П. О. Черномаз. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 463 с.
4. Економіка зарубіжних країн : Навчальний посібник для вузів / В. В. Ковалевський, Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик; за ред. В. М. Осипова. – 3-тє вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 543 с.

#### Додаткова:

1. Барановський М.О, Дмитренко О. Г. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн (Азія). – Ніжин, 2001.
2. Вісьтак О. І. Регіональна держава: поняття і підходи до трактування // Теоретичні та методичні проблеми суспільної географії : [зб. наук. праць]. – Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 229–233.

3. . Географія світового господарства (з основами економіки) / [Я. Б. Олійник та ін.; за ред. Я. Б. Олійника, Г. І. Смирнова]. – К. : Знання, 2011. –640 с.
4. Глобалізація світового господарства: геопросторовий вимір : [монографія] / О.О.Любіцева, В.К. Бабарицька, Б.П. Яценко, П.О. Масляк, С.В. Павлов, Ю.А. Барбош. - К., 2010. – 160 с.
5. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії: Навчальний посібник. – Чернівці, 2004. – 384 с.
6. Книш М. Макрорегіони світу: ретроспектива, сучасний стан і тенденції розвитку // Матеріали міжнародної наук.-практ. конференції “Регіон-2006”: Стратегія оптимального розвитку (15–16 травня 2006 року, м. Харків). – С. 301–304.
7. Масляк П. О. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу / П. О. Масляк, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К. : Лібра, 1996. – 145 с.
8. Яценко Б. П., Бобарицька В. К. Країнознавство: основи теорії: [навч. посіб.] / Б. П. Яценко, В. К. Бабарицька. – К.: Либідь, 2009. – 312 с.
9. Allen J. L. Student Atlas of World Geography. – [5th ed.]. – Mcgraw-Hill Companies, Inc., 2008. – 296 p.
10. Bradshaw M. A Word Regional Geography : The New Global Order. – The McGraw Hill Companies, 1997.

### **Інформаційні ресурси**

4. Офіційний сайт Світового банку. Режим доступу: [www.worldbank.org](http://www.worldbank.org)
5. Офіційний сайт Світової Торгівельної Організації. Режим доступу: [www.wto.org](http://www.wto.org)
6. Офіційний сайт Комісії ООН з промислового розвитку ЮНІДО. Режим доступу: [www.unido.org](http://www.unido.org)
7. Офіційний сайт корпорації British Petroleum (статистика з енергетики – Statistical Review of World Energy). Режим доступу: [www.bp.com](http://www.bp.com)
8. Офіційний сайт OICA (International Organization of Motor Vehicle Manufacturers) – статистика з машинобудування. Режим доступу: [www.oica.net](http://www.oica.net)
9. Офіційний сайт Всесвітньої організації World Steel Association (статистика з чорної металургії). Режим доступу: [www.worldsteel.org](http://www.worldsteel.org)
10. Офіційний сайт FAO (статистика з сільського господарства – Food and Agricultural Organization of the United Nations). Режим доступу: [www.fao.org](http://www.fao.org)
11. Офіційний сайт компанії CNN. Режим доступу: [www.money.cnn.com](http://www.money.cnn.com)
12. Офіційний сайт ЦРУ США (статистика за країнами World Factbook). Режим доступу: [www.cia.gov](http://www.cia.gov)
13. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва і розвитку (Organisation for Economic Cooperation and Development). Режим доступу: [www.oecd.org](http://www.oecd.org)
14. Офіційний сайт консалтингової компанії «Влант» (статистика по світовому господарству). Режим доступу: <http://www.vlant-consult.ru/projects/materials/>
15. Сайт регіональної статистики. Режим доступу: [www.world-gazetteer.com](http://www.world-gazetteer.com)
16. Географія світу. Режим доступу: [www.geo-tur.narod.ru](http://www.geo-tur.narod.ru)
17. Країни світу. Режим доступу: [www.world-countries.org.ua](http://www.world-countries.org.ua)
18. Країни світу. Режим доступу: [www.allcountries.org.ua](http://www.allcountries.org.ua)
19. Країни світу. Режим доступу: [www.strani.ru](http://www.strani.ru)
20. Офіційний сайт Австралійського статистичного бюро. Режим доступу: [www.abs.gov.au](http://www.abs.gov.au)
21. Основні огляди і доповіді ООН в економічній і соціальній сферах:

<http://www.un.org/russian/esa/surveus.htm>

22. Організація об'єднаних націй: <http://www.un.org>
23. World Urbanization Prospects: <http://esa.un.org/unpd/wup/>
24. Міжнародна організація праці (МОП): <http://www.ilo.org>
25. Міжнародна організація з міграції (МОМ): <http://www.iom.org>
26. Всесвітня організація з охорони здоров'я: <http://www.who.org>
27. Світовий банк: <http://www.worldbank.org>
28. Світова книга фактів ЦРУ США: <http://www.cia.gov/librari/publications/the-world-factbook/>
29. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН: <http://www.fao.org>
30. Конференція ООН з торгівлі і розвитку: <http://www.unctad.org>